

3. literarno-likovni natečaj v spomin Kristini Brenkovi

Zbornik izdelkov

3. literarno-likovni natečaj v spomin Kristini Brenkovi

Zbornik izdelkov

Elektronska izdaja

Organizacijski odbor: Aleksander Gube

Uredniški odbor: Mojca Podobnikar, Nataša Plavčak, Aleksander Gube

Obdelava izdelkov in ureditev zbornika: Nataša Plavčak

Izdala: Osnovna šola Horjul

Kraj in datum izdaje: Horjul, junij 2024

Spletna lokacija zbornika: www.oshorjul.si

Slika na naslovnici: Tair Alibašić

Kazalo

1. Uvodne besede
2. Predstavitev članov ocenjevalnih komisija
3. Izdelki nagrajenih ustvarjalcev z obrazložitvami
4. Prispeli likovni izdelki – vrtec
5. Prispeli likovni izdelki – 1. triada
6. Prispeli literarni izdelki – 3. triada
7. Zahvala

1. Uvodne besede

Drage ustvarjalke, dragi ustvarjalci, spoštovane mentorice in mentorji, ljubiteljice in ljubitelji del Kristine Brenkove!

Zelo ponosni, da lahko širimo spomin na Kristino Brenkovo, smo zaključili tretji literarno-likovni natečaj. Tudi tokrat ste nas otroci in učenci s pomočjo mentorjev navdušili s kopico izdelkov iz Slovenije, Belgije in Švice.

Osrednja tema tokratnega natečaja je bila zastavljena na predlogi pravljичne veseloigre za otroke Modra vrtnica za princesko, ki jo je bilo mogoče poslušati tudi kot radijsko igro preko spleta.

Mladi likovniki so risali, kako si predstavljajo vrt Rožnega kraljestva (vrtec) oz. kako si predstavljajo opisane modre vrtnice v drugi sliki veseloigre (1. triada).

Učenci 2. triade so pisali nadaljevanje veseloigre o prvi dogodivščini Norčka kot novega kralja; učenci 3. triade pa so v razpravljalni spis pisali o pomenu otroštva ter svobodne volje nekoč in danes.

Vsa prispela dela so nas navdušila.

Vsem likovnikom in literatom ter njihovim mentorjem izrekam čestitke, članom komisij in sponzorjem pa globoko zahvalo.

Vse vabim, da se ponovno odzovete na naš naslednji razpis v spomin Kristini Brenkovi, ki ga bomo objavili jeseni 2024.

Aleksander Gube, ravnatelj OŠ Horjul

2. Predstavitev članov ocenjevalnih komisija

Komisije, ki so ocenjevale izdelke, so sestavljali člani, ki delujejo na področju vzgoje in izobraževanja. Vsi sodelujoči cenijo zapuščino Kristine Brenkove in se zavedajo njene pomembne vloge za slovensko knjigo.

Likovno komisijo, ki je ocenjevala likovne izdelke otrok iz vrtca in učencev 1. triade, so sestavljali:

Nastja Sajovic, Andreja Naglič Kumer in Aleksander Gube.

Nastja Sajovic je učiteljica geografije in nemščine in je zaposlena v Zavodu OŠ Horjul. Ima izreden posluh za vsakega otroka in posebno dober čut za likovne izdelke.

Andreja Naglič Kumer je vzgojiteljica in pomočnica ravnateljja, ki je zaposlena v Zavodu OŠ Horjul. Ima veliko srce in sočutje za vsakega sočloveka, zato jo imajo otroci radi.

Aleksander Gube je slovenist in nemcist ter ravnatelj Zavoda OŠ Horjul. Zelo dobro pozna delo v šoli in ves čas svojega delovanja skrbi, da otroci in učenci ohranjajo stik s slovenskim jezikom in kulturo.

Literarno komisijo, ki je ocenjevala izdelke 2. in 3. triade, so sestavljali:

Mojca Podobnikar, Cirila Šramel in Aleksander Gube.

Mojca Podobnikar je knjižničarka in učiteljica slovenščine ter francoščine v Zavodu OŠ Horjul. Skrbi, da učencem približa knjigo in branje ob neizmernem posluhu za želje vsakega učenca posebej.

Cirila Šramel je učiteljica slovenščine in izbirnih predmetov s področja slovenščine v Zavodu OŠ Horjul. Pomembno ji je, da učenci spoštujejo slovenski jezik in ga ohranjajo.

Aleksander Gube je slovenist in nemcist ter ravnatelj Zavoda OŠ Horjul. Zelo dobro pozna delo v šoli in ves čas svojega delovanja skrbi, da otroci in učenci ohranjajo stik s slovenskim jezikom in kulturo.

3. Izdelki nagrajenih ustvarjalcev z obrazložitvami

KATEGORIJA »VRTEC«

1. nagrada: Brina Dvanajščak, Vrtci občine Žalec

Mentorica Uršula Križmančič

Likovna žirija je o delu zapisala tako:

Likovno delo s pisano paleto živih barv v kombinaciji z izvirnim ozadjem izraža pristno otroško igrivost. Kljub navidezno naključnemu zaporedju linij v ozadju, pa je v vsaki črti posebej moč opaziti avtoričino vztrajnost, vložen trud in željo po natančnosti. Risba s svojo edinstvenostjo pridobi opazovalčevo pozornost in jo z raziskovanjem posameznih likovnih elementov tudi uspešno zadrži.

2. nagrada: Dmytro Sivachenko, VIZ vrtec Ormož

Mentorica Alenka Sagadin

Likovna žirija je o delu zapisala tako:

Zelo posrečena kombinacija likovnih tehnik. Tempera barve in kredni flomaster ustvarita kontrast, ki pritegne. Avtor s temnimi barvami podlage in ravno pravšnjo mero popestritve z rdečo v ozadju in belo barvo ostalih elementov v ospredju ustvari prijeten kontrast. Izdelek je zahteval vztrajnost, saj so po vseh cvetlicah narejeni vzorci. Uporaba različnih vzorcev naredi vsako rožo edinstveno in opazovalca pripravi do tega, da si vzame čas za vsak detajl posebej.

3. nagrada: Mia Lešnik Verstovšek, Vrtci občine Žalec

Mentorica Uršula Križmančič

Likovna žirija je o delu zapisala tako:

Kar pri tem delu resnično pritegne, je preiščljena uporaba toplih in živih barv v kontrastu s hladnejšo komplementarno zelenomodro barvo ozadja. Postavitev posameznih elementov po formatu v kombinaciji z uravnoteženo razporeditvijo rumene, oranžne, rdeče in vijolične barve po cvetlicah je izredno posrečena in prijetna za oko. V delo je vloženega precej truda.

KATEGORIJA »1. TRIADA«

1. nagrada: Iza Bokan, OŠ Alojza Gradnika Dobrovo, POŠ Kojsko

Mentorica Helena Miklavec

Likovna žirija je o delu zapisala tako:

Kontrast med ozadjem in vrtnico pritegne pogled. Ustrezna kompozicija vrtnice glede na izbran format. Likovno delo barvno izstopa od ostalih zaradi uravnotežene uporabe v barvnem krogu komplementarne modre in oranžne barve. Harmonična uporaba modri sosednje zelene in vijolične za upodobitev listov v igrivi kombinaciji z različnimi vzorci dodatno prispeva k čaru likovnega dela.

2. nagrada: Leila Muminović, OŠ Vič

Mentorica Tina Rezar

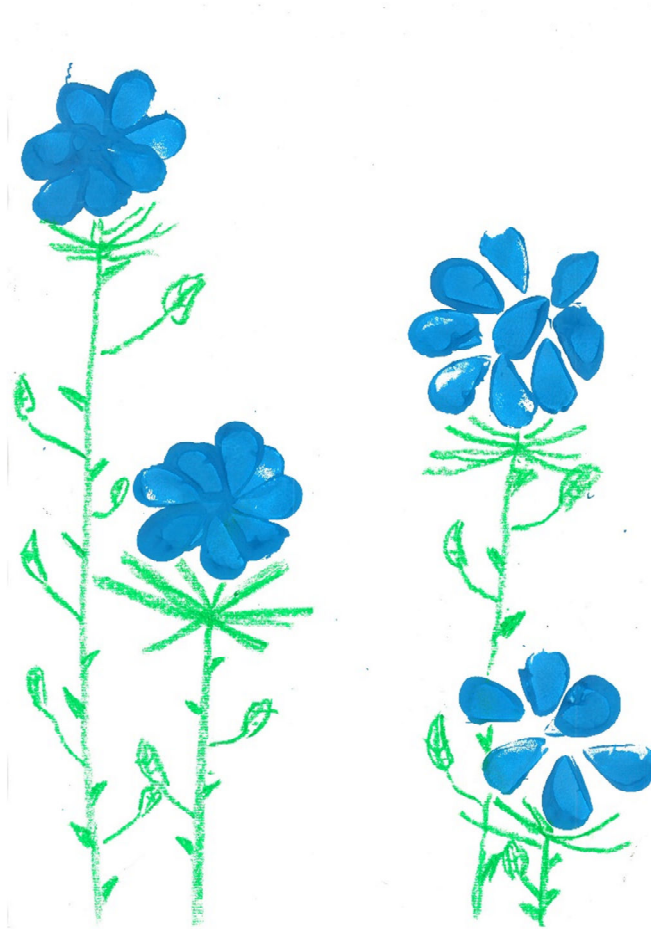

Likovna žirija je o delu zapisala tako:

Že sama uporaba različnih tehnik (risanje, barvanje, striženje in lepljenje) da opazovalcu vedeti, da je bil vsak del risbe od postavitve elementov do uporabljenih barv načrtovan in dobro premišljen, kar zahteva dodatno mero vloženega truda. Uporaba časopisnega papirja za podlago je izvirna in poskrbi, da likovno delo izstopa od ostalih. Okvir lepo poudari izdelek, ki kaže trnje in cvet.

3. nagrada: Ivana Črešnjovnjak, OŠ Šturje Ajdovščina

Mentorica Irena Čermelj

Likovna žirija je o delu zapisala tako:

Urejena in uravnotežena razporeditev likovnih elementov glede na izbran format. Uporaba v barvnem krogu sosednje modre in zelene barve deluje harmonično, njuna kombinacija je vedno uspešna. V izdelku lahko zaznamo nežnost, milino in preprostost. Primer dobre prakse, da lahko tudi preprostost na nas naredi velik vtis.

KATEGORIJA »2. TRIADA«

1. nagrada: Nik Kužnik, OŠPP NIS – OŠ Brežice

Mentorica Jerica Kaučič

Literarna žirija je o delu zapisala tako:

V nadaljevanju veseloigre z naslovom Grajski norček se poroči avtor domiselno izpostavi tri temeljne vrednote, ki so še kako pomembne v današnjem svetu: spoštovanje, razumevanje in ljubezen. Ker pa je delo veseloigra, seveda vsebuje tudi kanček humorja: dvorni norček najprej poskrbi za svoj trebušček, in sicer naroči svojim podložnikom, naj mu prinesejo nekaj za pod zob. Nik je torej v dveh dramskih prizorih nakazal dve smeri, v kateri bi se lahko razvilo nadaljevanje veseloigre: prizori iz vsakdanjega življenja nekega vladarja, obarvani humorno, ali pa bi nadaljeval v nekoliko resnejšem tonu, kjer bi predvsem razvijal svoje razmišljanje o prej omenjenih vrednotah. Jezik v besedilu je preprost, ima malo pravopisnih napak.

GRAJSKI NORČEK SE POROČI

3.SLIKA

1. Prizor

NORČEK: (pride na teraso grajskega dvorišča): Prosim, pokličite butlerja. Lačen sem, da mi kruli v želodci.

BUTLER: Kako vam lahko ustrežem gospod.

NORČEK: Prinesi mi prosim nekaj za pod zob.

BUTLER: (prinese polno mizo dobrot): Bo dovolj?

NORČEK: Za danes, da. Hvala vam.

Norček se okrepča in odide v posteljo.

2. Prizor

NORČEK: (na prestolu v Rožnem kraljestvu) Dobro jutro prebivalci. Danes bi vam rad oznanil, da sem spoznal ljubezen svojega življenja. Moji izbranki je ime Mija. Sporočam vam, da bo jutri poroka. Vabljeni vsi prebivalci Rožnega kraljestva, oblecite se v modre barve. Naznanjam, da od jutri najprej vse poroke potekajo na gradu. Vsi prebivalci naj živijo po načelih spoštovanja, razumevanja in ljubezni. Kdor tega ne želi naj se izseli.

2. nagrada: Tobia Osovníkar, European school of Brussels II

Mentorica Petra Likar Jan

Literarna žirija je o delu zapisala tako:

Avtor je napisal nadaljevanje veseloigre v prozni in ne v dramski obliki, s čimer je sicer odstopil od razpisanih navodil literarnega natečaja. V svojem besedilu predstavi neljubi pripetljaj novopečenega kralja, ko ta skoraj izgubi svojo krono oz. mu jo je za nekaj časa zaradi kraljeve nepazljivosti uspel izmakniti njegov tekmeč. Na koncu se vse dobro konča in novi kralj po ponovni osvojitvi krone priredi celo zabavo. Zanimivo bi bilo prebrati še kakšno drugo dogodivščino norčka – kralja izpod Tobijevega peresa ali pa bi morda lahko nekoliko podrobneje opisal kar prigodo s krono. Kljub oblikovnemu odstopanju je besedilo vsebinsko smiselno in zaokroženo.

Jezikovno je pripoved skromna, a izpostavi zanimiv dogodek, ki bi ga učenec lahko še razširil in s tem besedilu dodal izvirnost. Opazna so ponavljanja in kalkiranje uporabe določnega člena iz drugih jezikov (ki jih učenec verjetno uporablja v vsakdanjem življenju).

NOVI KRALJ

Dvorni norček se obnaša kot kralj. Ampak nekega dne naredi eno napako: krono pusti na prestolu namesto, da bi jo dal v omaro, ko gre jesti. Ko dvorni norček pride nazaj, ne najde več krone. »Nekdo jo je verjetno ukradel,« je rekel.

Dvorni norček hoče najti krono, zato jo gre iskat v vrt, ampak je ne najde. Vpraša pri vrtnarju (starem kralju), če jo je videl. Vrtnar reče, da je en fant imel v roki eno krono.

Dvorni norček vidi fanta in da ima fant v roki eno krono in mu reče: »Daj mi mojo krono nazaj!« In fant mu reče: »Nočem! Jaz hočem kralj postati!« Dvorni norček je jezen in reče, da je krona njegova in mu vzame krono iz rok, gre nazaj v grad in zaklene vrata.

Zdaj so vsi veseli in so priredili eno zabavo, ker je kralj spet našel krono.

3. triada

KATEGORIJA »3. TRIADA«

1. nagrada: Zala Raus, OŠ Bogojina

Mentorica Marjetka Erdelji

Literarna žirija je o delu zapisala tako:

Avtorica je v svojem besedilu izvrstno predstavila razlike med otroštvom današnjih in otrok iz preteklosti. Med udobnim življenjem, kot ga živi sama, in težkim, občasno krutim vsakdanom, kot ga je v otroštvu doživljala njena sedaj 93-letna sosedka. Ta gospa ji služi kot izvrsten primer ilustracije nekdanjega življenja in slabših socialnih razmer, ki so bile večkrat bolj pravilo kot izjema. Ni čudno, da je skromnosti vajena sosedka še danes, ko bi si lahko privoščila moderne stvari, asketska in pravi, da ji nič ne manjka. Zadovoljna je z mirnim življenjem pri svojih sorodnikih in se veseli pogovorov, odnosov, in ne materialnih stvari. Zala, kot tipična predstavnica mladih današnjega časa, pa si niti slučajno ne more predstavljati, da bi morala nositi ponošene čevlje svoje starejše sestre ali brata, saj so danes vsa dekleta kraljice, ki imajo za vsako priložnost lahko obute druge čevlje. Zala se zaveda privilegija, ki ga imajo današnji otroci z vsem udobjem, pravicami in svobodo. Radi živijo v coni udobja, a se, na srečo, mnogi med njimi zavedajo, da ni bilo vedno tako in so pripravljeni prisluhnuti »sosedam«, ki jih s pričevanji o preteklosti učijo tudi o življenju v vsej njegovi raznolikosti.

Zala je v izvirnem, zaokroženem in argumentiranem besedilu najbolje upoštevala navodila našega literarnega natečaja. Njeno pisanje je tekoče, brez zastranitev in slog zanimiv in izviren. Jezikovne napake so redke (besedni red, nerodno tvorjene povedi).

Očka, da veš! Ne bom se poročila in ne bom kraljica!

(razpravljalni esej o pomenu otroštva ter svobodne volje nekoč in danes)

Moja sosedka je stara triindevetdeset let. Kljub starosti je še vedno dobrega zdravja. V njenem dolgem življenju, verjamem, da je veliko videla, preizkusila in naredila. Še vedno rada pomaga in vsakič, ko jo vidim, vidim njen topel nasmeh, ki odpravi slabe misli, ko imam slab dan.

Kot majhna je že zgodaj morala od hiše za deklo, saj so bili starši mnenja, da zanjo ne morejo skrbeti in da naj gre služiti. Takrat ni imela izbire. Ni mogla zavreči očetove volje. Zelo hitro, še kot otrok, je morala sprejeti odločitev, saj je že takrat vedela, da je doma pomanjkanje. Zelo me zanima, kako bi podobno zahtevo sprejela dekleta moje starosti. Kolikokrat na dan rečemo ne! Ali sploh kdaj pomislimo, da starši česa ne morejo kupiti, nas peljati sem in tja? Verjamem, da je danes drugače. Da, nekoč niso imeli vsega tega, kar imamo sedaj. Vendar pa mislim, da je tudi moja sosedka imela sanje. Sanjala je, da bo enkrat kraljica, da bo prišel princ na belem konju. Sanjala je o marsičem in verjetno so se ji katere sanje tudi uresničile. Le princa na belem konju ni bilo, saj se nikoli ni poročila.

Tudi otrok ni imela. Tako ni bilo poroda, ki bi se verjetno zgodil kar doma. Zdaj so vsi otroci s pomočjo zdravnikov popeljani na svet. Nudijo jim vso skrb in varstvo. Zelo hitro dobimo vse, kar rabimo. Nekoč pa so ene čevlje nosili vsi bratje in sestre. Si predstavljate, da bi jaz morala nositi copate, ki sta jih prej nosila moja sestra in moj brat? Danes smo vsa dekleta kraljice, saj imamo skoraj za vsako priložnost druge čevlje. In kako je z mojo sosedo sedaj, ko so jo po mnogih letih vzeli k sebi njeni sorodniki? Kljub temu da bi si lahko kupila kaj bolj modernega, sedi na kavču v skromnih oblačilih in udobnih copatih. Pravi, da ji nič ne manjka!

Vesela je vsakega obiska. Rada se pogovarja. Poleti, ko je zunaj, večkrat poklepetava in iz žepa potegne bonbon »dimnikarja« in pravi, da so ji ti najljubši. Ljudje so bili nekoč zelo radodarni in so vedno priskočili na pomoč. Posojali so si vse in hodili drug k drugemu na delo.

Sosedi je bil dan v mladih letih precej dolg in naporen. Zjutraj je najprej opravila v hlevu in nato odšla na njive. Zvečer pa jo je spet čakal hlev in nato spanje. Pravi, da je včasih cel dan bila brez hrane. Še zdaj poje zelo malo. Kako pa bi to zdržale današnje »kraljice«? Koliko hrane zavržemo? Tudi v šoli! Nam ni všeč to in ono. Mečemo hrano po tleh in ne razmišljamo, da nam jo starši morajo zaslužiti.

Razmišljanje o sosedi me je popeljalo nazaj. V čas, ko otroci niso imeli svobodne volje. Njihove pravice so jim bile večkrat odvzete. Niso sami odločali, kaj boš postal, za koga boš delal, s kom se boš poročil ... O tem so odločali starši in otroci res niso imeli druge izbire. Večkrat so ostali doma in delali na polju. Niso imeli priložnosti, da bi prišli do poklica.

Vesela sem, da je tega konec, da otrokom ni treba delati za denar. Starši ne rabijo otrokove pomoči pri zaslužku. Je pa dobro imeti takšno sosedo, kot jo imam jaz, da me med pogovorom popelje nazaj. Ob tem spoznam, kaj je zares trdo delo. V šoli bi morali imeti interesno dejavnost, da bi obiskovali starejše in poslušali njihove zgodbe. Bilo bi nadvse poučno!

Otroci imamo danes veliko svobodne volje. Sami odločamo o mnogih stvareh. Smo bolj svobodni v preizkušanju novih stvari in ugotavljanju, v čem smo dobri. Ko ugotovimo, v čem smo dobri, to nadgrajujemo in se učimo. Ta čas nam je prinesel tudi to, da lahko svojemu očetu povem: **»Očka, da veš! Ne bom se poročila in ne bom kraljica!«**

Nekaj dni se bo kujal, na koncu pa se bo sprijaznil z mojo odločitvijo, ker me ima rad.

2. nagrada: Mia Topolovec, OŠ Kidričevo

Mentorica Sonja Lenarčič

Literarna žirija je o delu zapisala tako:

Avtorica je napisala izvorno in izčrpno besedilo, v katerem je svojim mladim letom navkljub dokazala, da premore že dobro mero življenjske modrosti. V besedilu sicer nenavadnim naslovom Videz se stara, a duša ostaja mlada je že na začetku znala izpostaviti življenje kot velik dar, ki za vsakogar prinaša svojo usodo. Mia se je sprehodila skozi faze človekovega življenja; od novorojenčka, malčka, najstnika, vse do odraslega – starša. Vsako izmed faz podrobno razčleni, a pri tem ostaja v mejah svojih subjektivnih izkušenj. Deloma ima njena podoba otroštva zato idealizirano podobo oz. v njej ni prostora za misel, da otroštvo mnogih otrok niti v današnjem času ni lepo. Mijina osebna izkušnja pa ima na pisanje tako velik vpliv, da njeno pisanje mestoma prehaja iz tretjeosebne v prvoosebno, na koncu besedila pa celo v velelnik, ko nam »zapove«, naj tudi v starejših letih ohranimo v sebi otroka in živimo po svojih željah. Marsikdo bi rekel, da je to naivno, a vendarle se je težko ne strinjati z Mijinimi argumenti. V besedilu smo pogrešili povezavo z razpisanim naslovom in opredelitev do pomena otroštva in njegovega vpliva (najsí bo srečno ali nesrečno) na človeka nekoč ali danes.

Besedilo je zaokroženo, ustrezno členjeno, nekatere kompleksnejše povedi so nerodno tvorjene. Besedišče je izčrpno, jezikovno ni večjih napak.

VIDEZ SE STARA, A MLADA DUŠA OSTAJA

Ko se rodimo, nam je dodeljeno nekaj najlepšega, kar je naklonjeno vsem. Življenje, a hkrati tudi usoda, ki dočaka vsakogar.

Ob rojstvu se ne zavedamo kaj preveč, še samih sebe ne, izvemo le iz pripovedi staršev in drugih, da je to prav poseben dan, ki jim je spremenil, polepšal življenje. Ne spomnimo se teh časov, ko smo bili dojenčki in bili trdno vezani na naše starše in ostale skrbnike, potem pa se vse spremeni.

Postanemo otroci. Živahni, razigrani, veseli, včasih žalostni, razdražljivi, a polni novih izkušenj. Otroštvo je najlepše obdobje življenja, pa naj kdo reče, da ni tako - to je res. Ko si otrok, ti ni mar, kakšen si in kako te vidijo drugi. Če izgledaš dovolj dobro za določene ljudi in si dovolj »kul« za ostale. Vseeno ti je, kako si oblečen, in če nimaš najnovejših stvari, veš le, da ti je lepo. Sem in tja tečeš veselih nožic in ne obžaluješ niti sekunde. Igraš se z igračami, ki so ti resnično všeč, brez občutka, da si otročji. Pa le zakaj bi se tako počutil, saj si le otrok? Morda se ti je včasih zataknila kakšna beseda, pa se zaradi tega nisi potuhnil od sramu. Življenje je teklo naprej. V vrtcu si zanikal popoldansko spanje, saj si se imel že za velikega, ki tega ne potrebuje, a je utrujenost to hitro spremenila. Včasih smo bili kot vedeževalci ali pa duhci iz stekleničke. Napovedovali smo, kaj vse bomo počeli, kaj vse bomo imeli in kakšno bo naše življenje, ko bomo starejši. Vse, kar smo si želeli, je bilo, da bi čim hitreje odrasli. Vsak je že želel biti odgovoren zase in za svoje odločitve, mnenja, češ, ko bom velik, bom lahko počel to, kar želim, ker smo imeli vrh glave pravil in manir, ki smo jih morali strogo upoštevati. Vsi smo si mislili, da je biti odrasel in starejši nekaj najboljšega, kar lahko doživiš.

Potem pa preideš v najstnika. V zadržano osebo, ki je nihče več ne prepozna. Niti sam več ne. Si zaprt sam vase, si mnenja, da te vsi gledajo in imajo o tebi najslabše možne pomisleke in vzdevke, s katerimi te bodo klicali, če se jim zameriš. Izgled postane prva in edina stvar, ki je vzrok za več kot polovico tvojih

problemov. Imaš se za nevrednega ali ne dovolj čednega, da bi si nekaj zaslužil. Ko tavaš po ulici, pri sebi upaš, da ne srečaš koga poznanega ali pa ne vzpostaviš očesnega stika v primeru, da bi bil deležen čudnega pogleda. Po glavi ti hodi nešteto reči, a razmišljaš le o tem, kaj na sebi spremeniti oziroma popraviti, da bi bil drugim bolj všeč, kljub temu če tebi ni všeč. Takrat se spomniš na otroške dni, ki ti iz glave preženejo vse slabe stvari. Ko obudiš spomine na vse prelepe poletne dni in igre, ki jim konca ni. Takrat se zamisliš in sprašuješ, zakaj si si želel tako hitro odrasti. Sedaj, ko dojemaš, kakšen je ta realen svet, ki ga vidiš skozi drugačne oči, kot si ga nekoč. Včasih se razumeš, včasih ne, veš le, da je takrat domišljija premagala vse pomisleke. A ko se tako zamisliš in primerjaš svoje otroštvo z otroštvom današnjih otrok ali pa svojih staršev, se šele zavedaš, v kako dobrih pogojih si dejansko odraščal.

Naši starši so tako kot mi imeli lepo otroštvo, a je bilo obveznosti in pravil več pa tudi starševstvo je bilo veliko bolj strogo, kar se opazi pri njihovih delavnih navadah in spoštovanju drugih oseb. Pa tudi elektronskih naprav ni bilo, zato so veliko več časa preživeli zunaj.

Pa otroci danes? Kadar vidim manjše otroke, se spomnim na svoje otroške čase, a se ne spomnim, da bi izgledali tako. Ne spomnim se, da bi kot otrok v prvem, drugem, tretjem razredu že imela svoj telefon. Spomnim se časov, ko smo z bratrancema tekali sem ter tja do zadnje minute odhoda. Ne spomnim se, da bi moja oblačila izgledala tako resno ali bila podobna oblačilom starejših otrok. Spomnim se prelepih barvitih oblačil z risanimi junaki, katere smo vsi oboževali. Pa fotografije. Včasih se ne zavedamo, kakšno srečo imamo otroci iz tistih časov, da lahko svoje otroške fotografije gledamo v albumih in ne le na telefonih. Otroci teh časov ne vedo, kako lepo je prelistati neke vrste knjigo z vsemi spomini in včasih potočiti kakšno solzo.

Vem, kako je, ko si želiš na hitro odrasti in postati sam svoj šef. A tega ne moremo izsiliti, saj pride vse ob svojem času. Usode, ki nam je določena, ne moremo spremeniti, tudi če nam življenje ni naklonjeno. Zato želim vsem otrokom, da uživajo prelepi čas otroštva, kolikor le ga lahko in izkoristijo prav vsako sekundo za igro in življenje brez negativnih misli. Saj bodo sami spoznali. Ko bodo odraščali, bo otroštvo nekaj, kar si bodo želeli nazaj. Prav tako najstniki. Če se v nečem počutite dobro ali pa vam je nekaj všeč, a se vam zdi sramotno ali otročje, se ne spreminjajte za druge. Živi se le enkrat, zato živite življenje na način, ki je všeč vam, četudi je otročje. Kljub temu da se naš videz stara, bodo spomini in naša srca vedno mladi.

3. nagrada: Marcel Sodec, OŠPP NIS – OŠ Brežice

Mentorica Jerica Kučič

Literarna žirija je o delu zapisala tako:

Avtor je napisal besedilo z razpisanim naslovom Očka, da veš! Ne bom se poročila in ne bom kraljica. Namesto razpravljalnega eseja je napisal krajše razmišljanje, ki pa je vsebinsko dovolj tehtno in objektivno. Marcel je v svojem besedilu izpostavil razliko med življenjem nekdaj in danes, s poudarkom na mnogo udobnejšem življenju današnjih otrok v primerjavi z nekdanjimi generacijami. V svojem razmišljanju ni zaobšel navad in pravic, povezanih s poroko, s čimer je besedilo natančneje povezal z razpisanim naslovom. V Marcelovem besedilu pa pogrešamo širšo utemeljitev, tehtanje tako prednosti kot slabosti življenja nekdaj in sedaj. Besedilo ima dober zametek, da bi lahko postalo poglobljeno razmišljanje o pomenu svobodne volje nekoč in danes.

Besedišče je osnovno, jezikovno je izdelek sicer primeren, opaznih je nekaj ponavljanj, drugih napak in jezikovnih pomanjkljivosti pa ni opaziti – tudi zaradi kratkega besedila.

Očka, da veš! Ne bom se poročila in ne bom kraljica.

Nekoč v starih časih, se nisi smel sam odločiti, kaj boš delal. Želje posameznika so bile različne in nekoč niso bile uslišane.

Že ob rojstvu otroka, so se starši dogovorili o njegovi poroki. Marsikomu je bila narejena krivica. Njihovo življenje ni bilo enostavno. Otroci so morali svoje starše poslušati in upoštevati. Niso smeli ugovarjati njihovim željam. Vsako nedeljo so morali k maši. Pogosto so bili lačni in žejni. Toplih oblačil niso imeli.

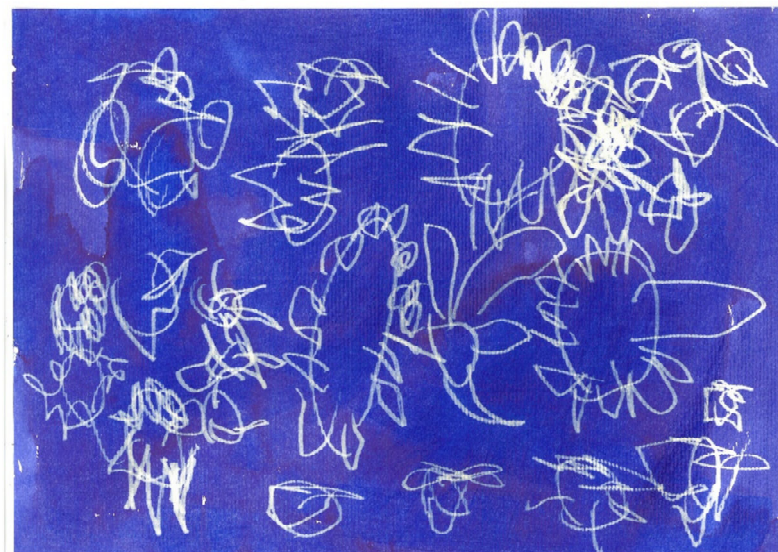
Danes imamo mladi pravice. Lahko se sami odločamo o sebi in svojih željah. Izberemo si osebo, s katero se bomo poročili. Imamo svojo najljubši hrano in pijačo. Doma imamo topla oblačila in svoj najljubši pulover. Vsak dan sami odločimo, kaj bomo delali, lahko spimo pri prijatelju ali gremo za vikend ven s prijatelji.

Vesel sem, da živim v novih časih, ko imamo mladi več pravic.

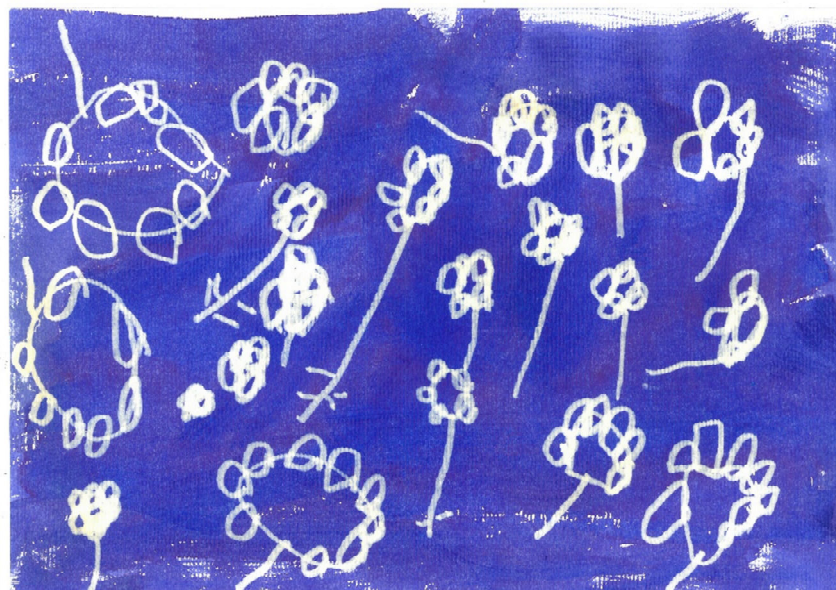
4. Prispeli likovni izdelki – vrtec

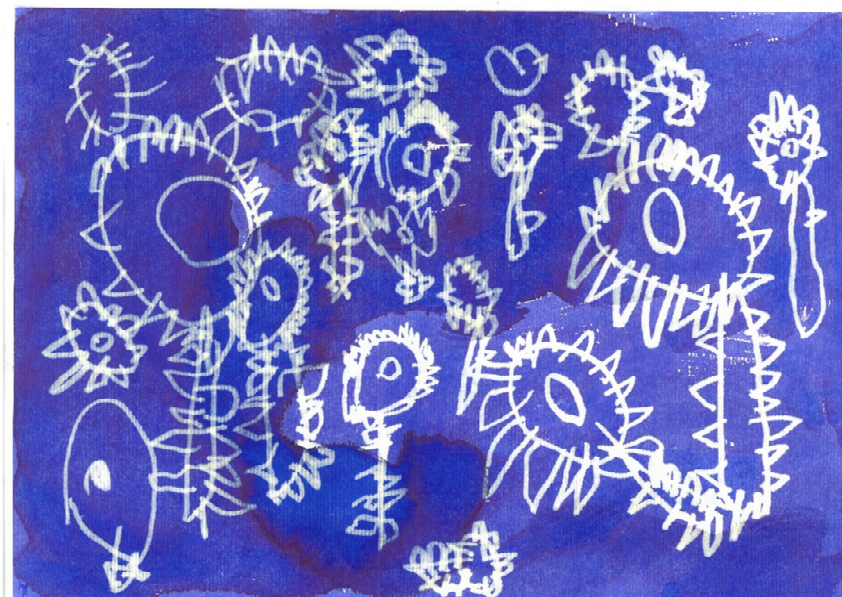
Emanuela Vogrin, Brussels International Catholic School, primary level, mentorica Petra Likar Jan

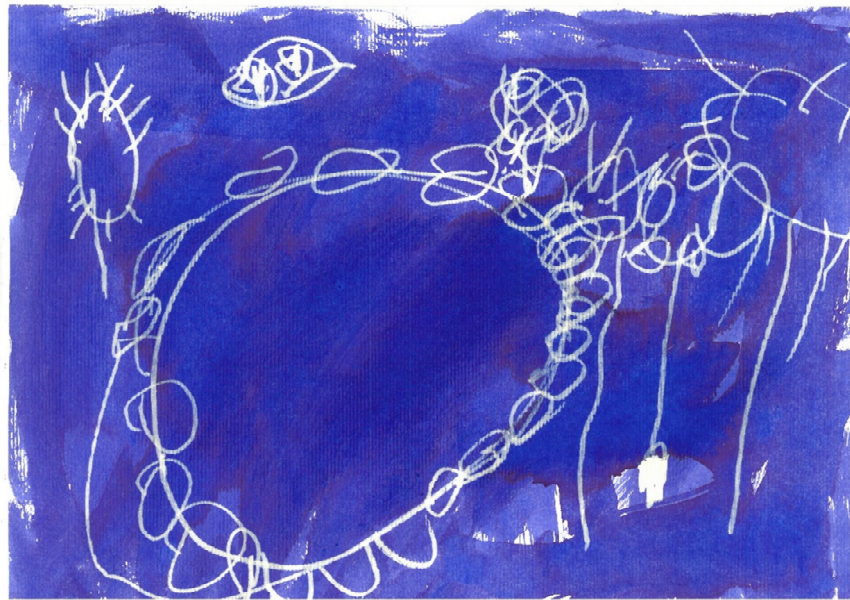
Anika Pavšič, OŠ Šempas, vrtec, mentorica Karin Mervič

Ema Peršič, OŠ Šempas, vrtec, mentorica Karin Mervič

Gea Gaja Mazi, OŠ Šempas, vrtec, mentorica Karin Mervič

Mia Lozić, OŠ Šempas, vrtec, mentorica Karin Mervič

Eva Češnovar, OŠ Šmarjeta, Vrtec Sonček, mentorica Jasmina Novak

Lana Jovič, OŠ Šmarjeta, Vrtec Sonček, mentorica Jasmina Novak

Sija Skušek, OŠ Šmarjeta, Vrtec Sonček, mentorica Jasmina Novak

Tia Lipič, OŠ Šmarjeta, Vrtec Sonček, mentorica Jasmina Novak

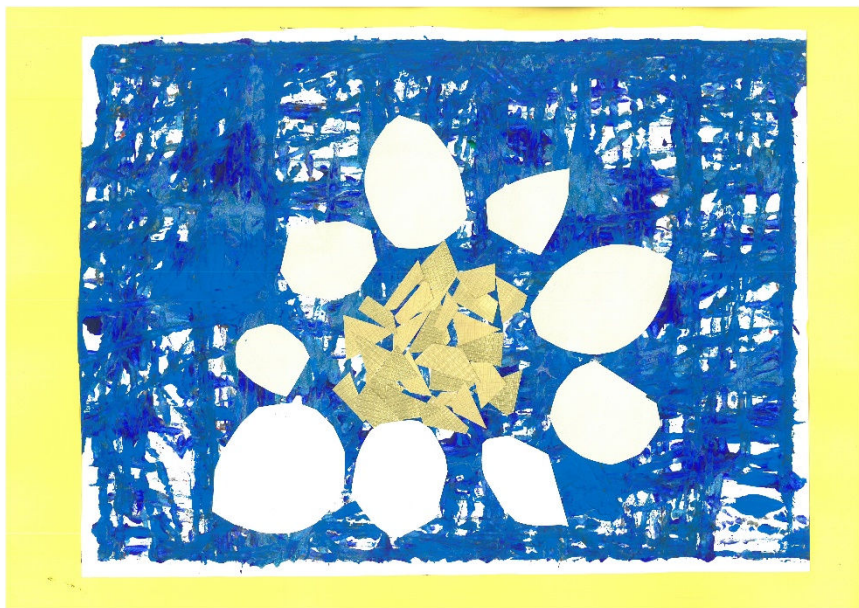
Alja Podlesnik, Petrov vrtec, mentorica Metka Saje

Manca Podlesnik, Petrov vrtec, mentorica Metka Saje

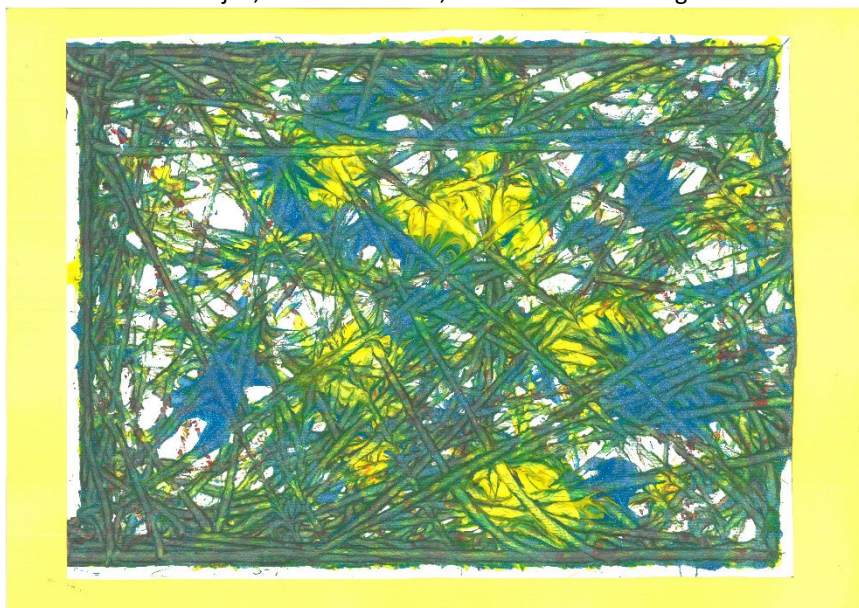
Tereza Pelko, Petrov vrtec, mentorica Metka Saje

Elon Krajnc, VIZ vrtec Ormož, mentorica Alenka Sagadin

Gaja Špacapan, VIZ vrtec Ormož, mentorica Alenka Sagadin

Oriana Kegl, VIZ vrtec Ormož, mentorica Alenka Sagadin

Aleksij Tavčar, Vrtci Občine Žalec, mentorica Uršula Križmančič

Alina Svrznjak, Vrtci Občine Žalec, mentorica Uršula Križmančič

Val Debeljak, Vrtec pri OŠ Muta, mentorica Doroteja Meršak

Ana Jerbić, Vrtec pri OŠ Muta, mentorica Doroteja Meršak

Jernej Šater, Vrtec pri OŠ Muta, mentorica Doroteja Meršak

Lara Hrovat, Vrtec pri OŠ Muta, mentorica Suzana Eršte

Mia Kaspar, Vrtec pri OŠ Muta, mentorica Doroteja Meršak

Til Pinter, Vrtec pri OŠ Muta, mentorica Doroteja Meršak

Zala Palko, Vrtec pri OŠ Muta, mentorica Suzana Eršte

Zala Pečovnik, Vrtec pri OŠ Muta, mentorica Suzana Eršte

5. Prispeli likovni izdelki – 1. triada

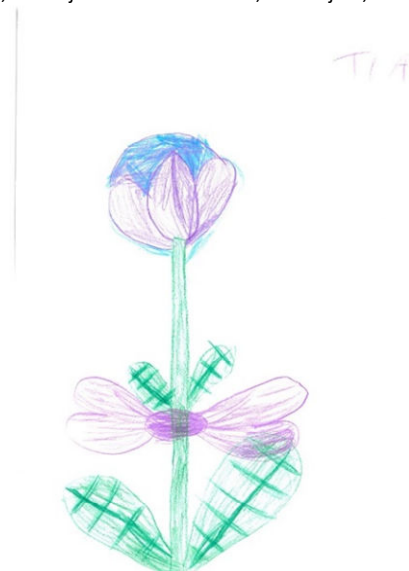
Anže Kumar, 1. r., OŠ Alojza Gradnika Dobrovo, POŠ Kojško, mentorica Helena Miklavc

Brin Drnovšček, 1. r., OŠ Alojza Gradnika Dobrovo, POŠ Kojško, mentorica Helena Miklavc

Urška Sirk, 1. r., OŠ Alojza Gradnika Dobrovo, POŠ Kojško, mentorica Helena Miklavc

Tia Šinko, 1. r., OŠPP NIS – OŠ Brežice, mentorica Jerica Kučič

Adna Hasić, 2. r., OŠ Draga Kobala Maribor, mentorica Renata Časar

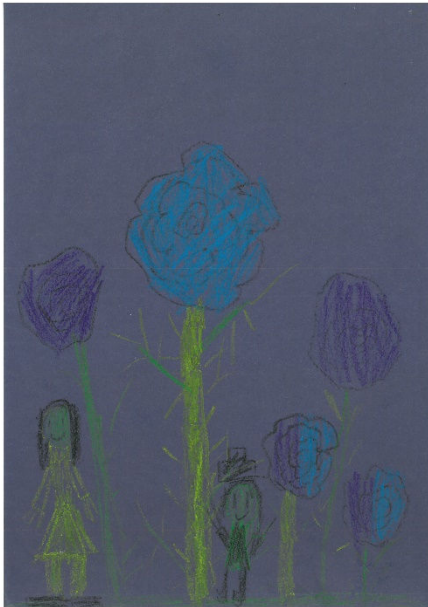
Alena Blagoderova, 2. r., OŠ Draga Kobala Maribor, mentorica Renata Časar

Eva Krajnc, 2. r., OŠ Draga Kobala Maribor, mentorica Renata Časar

Lana Bukovec, 2. r., OŠ Draga Kobala Maribor, mentorica Renata Časar

Maj Kovač, 2. r., OŠ Ig, mentorica Zdenka Brglez Trtnik

Mila Soklič, 2. r., OŠ Ig, mentorica Zdenka Brglez Trtnik

Pavlina Kukovica, 2. r., OŠ Ig, mentorica Zdenka Brglez Trtnik

Pia Smole, 2. r., OŠ Ig, mentorica Zdenka Brglez Trtnik

Alja Prikeržnik, 2. r., OŠ Muta, mentorica Jožica Krajnc

Amar Muharemovič, 2. r., OŠ Muta, mentorica Jožica Krajnc

Dana Kasper, 2. r., OŠ Muta, mentorica Jožica Krajnc

Gaber Mihelač, 2. r., OŠ Muta, mentorica Jožica Krajnc

Ožbej Lesjak, 2. r., OŠ Muta, mentorica Jožica Krajnc

Vita Stemplak, 2. r., OŠ Muta, mentorica Jožica Krajnc

Gaia Ješe, 3. r., OŠ Riharda Jakopiča Ljubljana, mentorica Katja Koprivšek

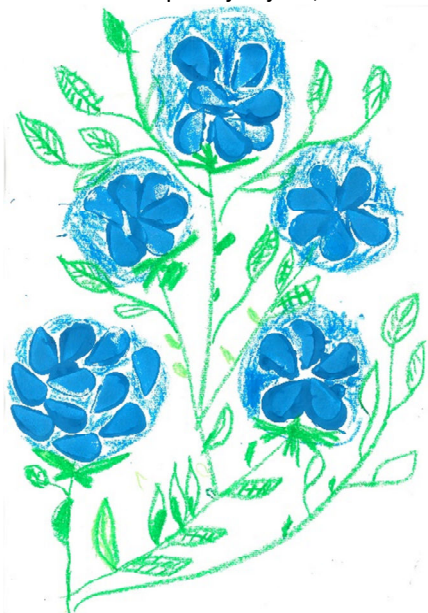
Julijana Štampar, 3. r., OŠ Riharda Jakopiča Ljubljana, mentorica Katja Koprivšek

Lara Bale, 3. r., OŠ Riharda Jakopiča Ljubljana, mentorica Katja Koprivšek

Vid Logar, 3. r., OŠ Riharda Jakopiča Ljubljana, mentorica Katja Koprivšek

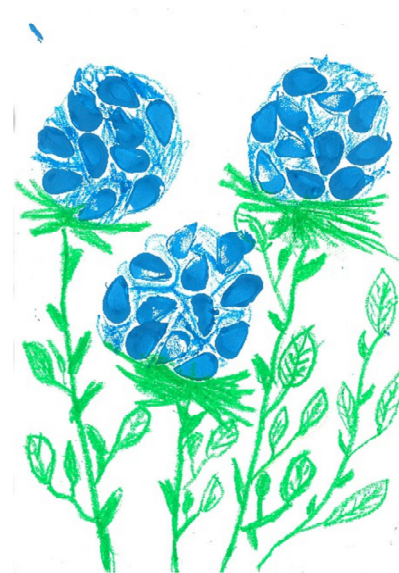
Ajdin Džuzdanović, 2. r., OŠ Šturje Ajdovščina, mentorica Irena Čermelj

Jaša Premrl, 2. r., OŠ Šturje Ajdovščina, mentorica Irena Čermelj

Tim Lužnik Koren, 2. r., OŠ Šturje Ajdovščina, mentorica Irena Čermelj

Zarja Štekar, 2. r., OŠ Šturje Ajdovščina, mentorica Irena Čermelj

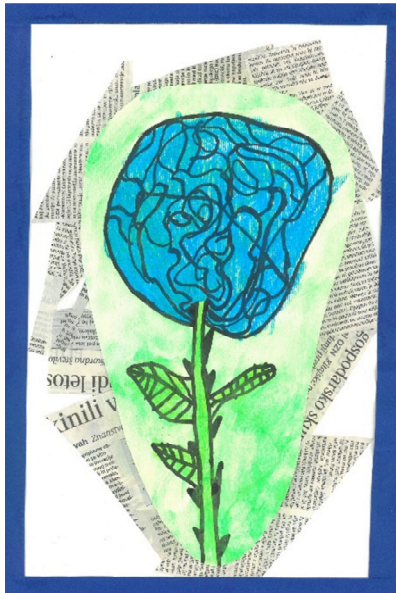

Danica Stanković, 1. r., OŠ Vič, mentorica Tina Rezar

Ema Vičič Kuzmanović, 1. r., OŠ Vič, mentorica Tina Rezar

Hana Muminović, 1. r., OŠ Vič, mentorica Tina Rezar

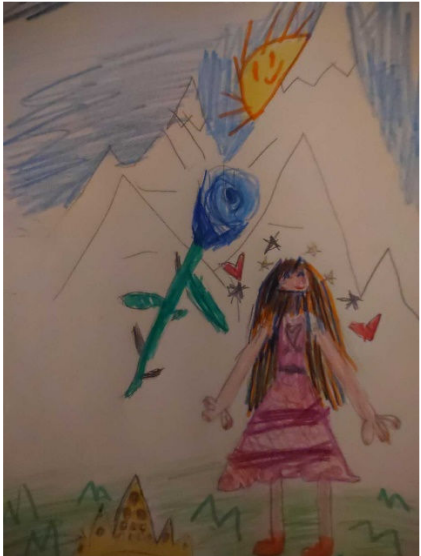
Oliver Butala, 1. r., OŠ Vič, mentorica Tina Rezar

Lev Albert Jukič Trtnik, 2. r., Primary school Sacré-Coeur de Lindthout, mentorica Petra Likar Jan

Aleandra Ošlaj, 3. r., Schule Rorbis-Freienstein-Teufen, mentor Rajko Tekalec

Mija Maček, 3. r., Schulhaus Buck, mentor Rajko Tekalec

6. Prispeli literarni izdelki – 3. triada

SVOBODA DANES IN VČASIH

Moja starša sta bila veliko bolj svobodna kot moji stari starši. Sedaj pa gledam koliko stvari si lahko danes privoščimo.

Jaz lahko grem svobodno v šolo, v tako kot si želim. Moji starši so morali izbrati čim bližjo, ker niso imeli prevoznih sredstev.

Moji stari starši so morali zjutraj, pred šolo, pasti krave. Moški so morali nujno biti vojaki. Zdaj lahko hodimo v katerokoli službo, tudi moški.

Zame je svoboda to, da se mi ni treba obremenjevati če bo hrana, da me ne bo zeblo. Lahko se igram in grem v mesto s prijateljicami kadarkoli.

Zdi pa se mi, da je vsaka generacija bolj svobodna in tega me je včasih malo strah.

Avtorica: Brina Kralj, 9. razred, College Saint-Pierre Uccle

Mentorica: Petra Likar Jan

OČKA, NE BOM SE POROČILA IN NE BOM KRALJICA!

Mila je bila deklica, ki je odraščala v majhni vasi v 19. stoletju. Njena družina je živela preprosto življenje, a bila je polna ljubezni. Njen oče, Ivan, je bil spoštovan v vasi in si je vedno prizadeval zagotoviti dobro življenje svoji družini.

Nekoč pa je v vas prišla novica, ki je spremenila vse. Princ George, ugleden princ Anglije, naj bi iskal nevesto. Očka je slišal za to priložnost in začel sanjariti o tem, kako bi bilo, če bi se njegova hči poročila s takšnim pomembnim moškim. Mila pa ni bila navdušena nad idejo.

Mila je rada tekala po travnikih, se igrala s prijatelji in uživala v preprostih radostih vasi. Niti enkrat ni sanjara o življenju na kraljevskem dvoru. Toda očka je bil vztrajen in začel organizirati srečanja med Milo in princem Georgem.

Ko se je prvič srečala s princem, ni čutila tiste posebne iskric, o kateri je brala v pravljicah. Princ George je bil sicer prijazen, vendar ni razumel Miline ljubezni do preprostega življenja. Mila pa je bila odločena, da ne bo sledila očetovim sanjam na račun svojih lastnih.

En dan, ko sta stala pred dvorano, je Mila pogumno stopila pred svojega očeta in rekla: "Očka, ne morem se poročiti s princem. Moje srce pripada temu kraju in preprostemu življenju. Ne bom postala kraljica." Očka je bil sprva razočaran, a je videl iskrenost v Milinih očeh. In tako je Mila ostala v svoji vasi, kjer je živela srečno življenje obkrožena s ljubeznijo svoje družine in prijateljev.

A par dni kasneje se je oče spomnil njenega obnašanja in jo prisilil, da se vrne v mesto in se poroči.

V 21. stoletju, v živahni mestni četrti, je živela deklica imenovana Tiana. Bila je pametna, neodvisna in vedno polna energije. Njeno življenje je bilo polno izzivov, a obenem je ohranjala svoj optimizem in radovednost.

Njena družina je živela v modernem stanovanju, a kljub sodobnosti je Tianin oče še vedno ohranjal nekaj starih, tradicionalnih vrednot. Oče je bil premožen poslovnež, ki je že nekaj časa imel v mislih velik načrt za prihodnost svoje hčerke. Želel je, da se Tiana poroči s princem, ki naj bi bil po mnenju mnogih idealen partner zanjo.

Tiana pa ni delila očetovega navdušenja. Kljub temu da je bila odprta za ljubezen, se ni želela poročiti zgolj iz družbenih pričakovanj. Hotela je odkriti svet, slediti svojim sanjam in graditi svojo lastno pot. Ko je o tem spregovorila s svojim očetom, je bil presenečen nad njeno odločnostjo, vendar se je odločil, da bo poslušal njene želje.

Oče in hči sta skupaj odkrivala različne vidike življenja. Tiana je razkrivala svoje sanje o raziskovanju sveta, odkrivanju svojih strasti in gradnji lastne kariere. Oče je postopoma spoznaval, da je sreča njegove hčere pomembnejša od družbenih pričakovanj.

Čez čas je Tianin oče spoznal, kako zelo je ponosen na svojo hčerko in njeno neodvisnost. Kljub temu, da se ni strinjal z vsako njeno odločitvijo, je spoštoval njeno pravico do lastnega življenjskega sloga. Tiana je končno našla ravnotežje med tradicijo in lastno potjo, in njen odnos z očetom je postal še močnejši.

In tako sta oče in hči skupaj potovala skozi življenje, si izmenjavala modrosti in se učila en od drugega. Kljub različnim pogledom na svet sta spoznala, da je ljubezen in sprejemanje tisto, kar ju povezuje in krepi njun odnos.

Zapisala sem dve zgodbi. O deklici iz 19. stoletja in današnji deklici. Kakšna razlika! Današnji očetje svojih hčera ne bi silili v poroke, a nekoč so jih, čeprav tega niso hotele. Nekateri očetje so svojim deklicam grozili celo z usmrčitvijo.

Avtorica: Ema Majerič, 8. razred, OŠ Brezno - Podvelka

Mentorica: Leja Praprotnik

(NE)SVOBODNA IZBIRA PARTNERJA NEKOČ IN DANES

Življenje v sodobnosti se na veliko načinov povezuje s preteklostjo. Preteklost izpopolnjuje sedanost in prihodnost. Skozi zgodovino so ljudje spoznavali, kaj je prav in kaj narobe ter se trudili to prenašati na naslednje generacije. Nekatere stvari so s preteklostjo enake, vendar imajo vseeno pridih sodobnosti. Eden takšnih primerov je vsekakor zakon.

V preteklosti so starši, ki so imeli večji vpliv na otroke kot danes, želeli izbrati za svojo hčer skrbnega, delovnega, ljubečega in pametnega moža. Ljubezen in sreča v tem primeru nista igrali velike vloge, vendar skozi čas se je to bistveno spremenilo. Starši so hčeram že vnaprej določili partnerja, za katerega so mislili, da bo dober in skrben mož, kasneje tudi oče. Za svoje potomce so želeli zagotoviti najboljše. Ker je bilo najboljše za nadaljevanje rodu, so starši v prvi vrsti izbirali sorodnike. Ker ljubezen v tistem času ni bila preveč pomembna, je bilo na prvem mestu to, da si bosta zakonca ustvarila skupno življenje, ki bo imelo smisel in bo dober zgled njunim otrokom. Včasih je prišlo do razdora ali nestrinjanja družin zaradi poroke, ki so jo starši določili. Ker sta imela fant in dekle enake prioritete, sta oba razumela pomembnost zakona, zato po navadi ni prihajalo do težav. Podoba in pomen poroke se v sedanosti nista zelo spremenila, ljubezen in sreča pa sta postali pomembna faktorja, katerima v preteklosti niso posvečali preveč pozornosti.

V današnjih časih poroka oz. zakon pomeni enako kot v preteklosti. Tudi v sedanosti starši za svoje otroke želijo najboljše, moža, ki bo zmožen skrbeti za družino in bo zgled. Edina razlika sta dve pomembni vrednoti, ki sta obogatili zakon, to sta sreča in ljubezen. Dandanes se poroka ne določi vnaprej. Partnerja se skupaj odločita za poroko. Odločitev po navadi temelji na sreči, ki jo čutimo, ko smo z osebo, ljubezni, varnosti, skrbnosti ... Pomembno je tudi, da se oba strinjata, kar v preteklosti ni veliko pomenilo, saj so starši bili prepričani v svojo odločitev.

Rešitev za neuspešen zakon je ločitev, ki je v preteklosti niso poznali. Ločitev je skrajni primer, kadar zakon ne služi svojemu namenu in se zakonca strinjata o neuspehu. Ta rešitev je lahko dobra, kadar je ločitev sporazumna in se iz nje nekaj naučimo, se izpopolnimo ... V primeru, da ločitev ni sporazumna in se iz nje ne izpopolnimo, to ni dobra rešitev.

Menim, da je razmišljanje o tej temi v preteklosti veliko vplivalo na početje danes in da zakon pomeni skupno življenje in sodelovanje kakor tudi v preteklosti. Sreča in ljubezen, ki sta postali pomembni komaj kasneje, sta po mojem mnenju v zakonu zelo pomembna faktorja, saj ohranjata zakon v ravnovesju in želji po nadaljevanju poti. Z ljubeznijo in srečo so ljudje tudi bolj prisluhnili svojim in drugim željam, kar je temelj odnosa. Pomembno pa je tudi, da ob nesporazumu pride do križanja mnenj, saj lahko samo tako ugotovimo, kaj si želimo in tako osrečimo sebe in druge okoli nas.

Ugotovila sem, da je razmišljanje o preteklosti velika uganka, saj vedno naletiš na vprašanje: »Kaj če bi ...?«, ki je precej obsežno in lahko marsikaj spremeni. Mislim, da bi se morali sprijazniti s sedanjimi pogoji in biti veseli za to, kar imamo, za to, kar smo si skozi zgodovino priborili v dobrobit vseh.

Avtorica: Neža Panikvar, 8. razred, OŠ Kidričevo

Mentorica: Jasna Medved

7. Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo vsem članom ocenjevalnih komisij,
ki so v spomin na Kristino Brenkovo pristopili k ocenjevanju izdelkov.

Topla hvala tudi sponzorjem,
ki so s prispevki omogočili izvedbo natečaja.

Metrel d. d.
Metrel mehanika
Občina Horjul
Kveder
Orodel

